

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

3. An sit licita lex prohibens, ne bona vulgo dicta Realengo, transferantur
in Ecclesias, vulgo à Mano morta sine licentia Regis? Ex part. 1. tr. 2. res.
104. aliàs 103.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

legatis & elemosinis, quas laici Ecclesiasticis relinquunt.

RESOL. III.

An si licita lex prohibens, ne bona vulgo dicta Realingo, transferantur in Ecclesias, vulgo à Manomorta, sine licentia Regis? Ex part. 1. tract. 2. Ref. 104. alias 103.

§. 1. **H**æc lex posita est in quibusdam Regnis, illam defendit nonnulli Olibanus in tract. de iure fisci, cap. 7. n. 32. quia ait ipse: [Omnia bona Regni à principio sunt de Realingo, & sunt Regis, & ipse potuit legem in eis ponere, ne sine licentia sua transferrentur in Ecclesiam.]

2. Sed dictam legem esse contra immunitatem Ecclesiasticam, docent non solum Theologi, sed inter Hispanos, Iuriconsultos doctus Ioann. Valeus in suis differentiis viris que scrii; verb. Bona, different. 3. per totum; Ad illud, & non pigebit. Vnde etiam supra.

*Lup. in Ref. que hic sunt 1. & 7.

RESOL. IV.

An leges Amortizationis sint contra Immunitatem Ecclesiasticam? Ex part. 3. tract. 1. Ref. 14.

Quæ hic est Ref. antecedens, & in Ref. 99. & infra in Ref. 9. cursum in §. ult. & late in Refol. 18. §. Ad exemplum, Regni Gallie, & in Refol. 19. & vide etiam doctrinam Ref. 8.

§. 1. **D**e hac questione egi in tract. 1. refol. 103. & non placuit opinio mea aliquibus Iuriconsultis, qui adducebant Arnolum Ruzeum, Petrum Pechium, Carolum Degraffalium, & Chopinum, defendentes legem Amortizationis extantem apud Gallos, qua bona stabilia prohibentur alienari in manum mortuam absque Principis licentia, & certa pecunia soluta.

2. Sed ego iterum puto supradictam legem esse contra immunitatem Ecclesiasticam, & pro hæc sententia, nunc non adducam Theologos, sed Iuriconsultos, & inter illos Ioanem Bertran. de Gueuara, qui fuit Visitator Generalis pro Rege nostro in Regno Neapolitano, & postea Præses Supremi Consilij Italiae, & Archiepiscopus Compostellanensis igitur vir doctissimus in propugnaculo libert. Eccles. affer. 1. §. 6. num. 21. sic asserit, Amortizationis leges de quibus in primo argumento contrario, nil obstant; eas enim nonnulli (& male) defendere conantur, eo quod agant bonis de quærendis, nõ de quæsitis, Alij allerunt, & deterius, ut est Belluga rubr. 13. §. ventianus, n. 30.

3. quia à principio omnia fuerunt Regis, & merito Rex in traditione rei propria potuit apponere legem Amortizationis, sed hoc non potest sustineri, quia Princeps non fuit dominus omnium bonorum sui Regni, sed quoad protectionem, & iurisdictionem, ut in l. bene à Zenone, vbi Glossa recepta, C. de quadr. prefer. nam Princeps à populo potestatem habet. §. sed quod Principi placuit. de iure nat. Alij (& melius) ut ibi per Bellugam n. 37. dicunt quod hæc leges amortizationis sunt mixtae laicorum & Clericorum latae in comitiis curiatis omnium statuum. Alij (& rectius) ut Pechius, id totum tribuunt scientiæ, & patientiæ Pontificum. Ita Gueuara, qui etiam subdit in num. 22. quod lex amortizationis lata à Ioanne I. I. in Regno Castellæ, fuit postea reuocata à Catholico, & sapientissimo Rege Philippo II.

4. Et ex his patet responsio ad rationem Olibani, quem adduximus in dicta refol. 103. pro contraria sententia. Dicendum est igitur cum Valenziola in defens. cels. part. 3. n. 202. quod si in aliquo Regno

viget lex, amortizationis, illam licet observari, quia adest privilegium Summi Pontificis, vel eius tolerantia, secus autem erit contra immunitatem Ecclesiasticam.

RESOL. V.

An leges Amortizationis sint contra Immunitatem Ecclesiasticam? Ex part. 4. tract. 1. Ref. 57.

§. 1. **D**e hac materia tractatum est in p. 1. tract. 2. refol. 103. & in 3. p. tract. 1. refol. 14. vbi damnauit supradictas leges; in quibus bona stabilia prohibentur alienari in manum mortuam absque Principis licentia & certa pecunia soluta.

2. Sed quia cum quodam Iuriconsulto olim mihi fuit magna controversia super hac questione, præter Doctores quos in dictis locis adduxi, nunc alios adducam. Et ideo Theologi Religionis feruorum in defens. censurar. Pauli V. capite. 7. ad argument. 8. sic asserunt. [Il costume dell' amortizatione douunque si vñ è contrattata, e perciò non può seruire per ragione, e per prova.] Io. Franciscus Fagnanus in respons. pro cens. Pauli V. fol. mibi 82. amortizationem Ecclesiasticam liberat, aduersam esse, nulloque iure defendi, aut sustineri posse arbitror. Et nouissimè hanc opinionem tenet Io. Cochier in vindictis libertatis Eccles. part. 1. cap. 11. per tot. vbi n. 6. obseruat Carolum II. Siciliae Regem similem legem reuocasse, satisque esse arbitratus est, si bona immobilia cum onere suo ad Ecclesiam transferrentur, & ratio nostræ sententiæ est, quia Constantinus Magnus liberum cuique decedenti fecerit arbitrium Ecclesiæ, quæ velit relinquendi, ut patet ex l. 1. C. de sacros. Eccles. vide etiam cap. 1. & cap. fin. de immunit. Eccles. in 6. Bartolum, Alexandrum, Ruinum, Iasonem & alios in l. 1. de sacros. Eccles. ceteras rationes adducit Cochier loc. cit.

3. Dicendum est igitur quod libera Ecclesiastica violatur ob necessitatem pendente amortizationis, quod verum esse puto stando in iure communis; secus autem si hoc efficeretur in aliquo Regno ex privilegio Summi Pontificis, vel ex tolerantia approbatia, quæ quidem si adint, videbunt illi ad quos spectat.

RESOL. VI.

An statutum prohibens alienationem bonorum in non subditos sit contra Immunitatem Ecclesiasticam?

Et explanatur personas exemptas in odiosis, & onerosis non venire in appellatione vniuersitatis, & populi, & territorij: venire tamen in favorabilibus; & hæc distinctio adhibenda est quoad Clericos, qui cum sine pars Reipublica, veniunt in appellatione populi in favorabilibus, secus autem in odiosis: Ex part. 4. tract. 1. Ref. 70.

§. 1. **V**idetur negatim respondendum, quia hoc statutum, ne liceat alienare in non subditos, non censetur inferre non subditis iniuriam; cum à Iurisperitis communiter validum iudicetur; ergo nec personæ Ecclesiasticæ exemptæ sibi illatam iniuriam nec prohibitionem conquiri possunt, cum exempti exteris æquiparentur, ex Io. Andrea in c. 2. d. constit. in 6.

2. His tamen non obstantibus, tale statutum non comprehendere Clericos, & si comprehendat esse contra immunitatem Ecclesiasticam dicendum est,

Quæ hic sunt præcedentia, & in aliis postea procedentibus.

Sup. hoc in Ref. 99. & supra doctrinam Refol. 4. alias in Ref. 99. & perib. n. 2. Vide etiam Refol. 19. & vide etiam §. Vnde etiam